

Av. Dr. Canan Özlem Ilgın ÇELİK

**KILAVUZLUK VE
GEMİ TRAFİK HİZMETLERİNDE
SORUMLULUK**

**FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2026**

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Genel Yayın No | General Publication Number: 1319
Sertifika no | Certificate Number: 77398

Filiz Kitabevi

Yayın No | Publication Number: 2026/69

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Özel Hukuk Doktora Tezleri No:62

Kitap Adı: Kılavuzluk ve Gemi Trafik Hizmetlerinde Sorumluluk

Book Title: Liability in Pilotage and Vessel Traffic Services

ISBN: 978-625-8585-71-1

DOI: doi.org/10.64161/filiz.9786258585711

Yazar(lar) | Author(s): Av. Dr. Canan Özlem İlgin ÇELİK | orcid.org/0009-0009- 8798-6565

Konu Kategorisi | Subject Categories: Deniz Hukuku | Maritime Law

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book - Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 16 x 23 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 337

Yayın Tarihi | Publication Date: Haziran 2026 | June 2026

Yayın Yeri | Place of Publication: İstanbul, Türkiye

Mizanpaj | Layout: Vildan YAVUZ

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika no: 77398)

© All rights reserved | Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri
San. ve Tic. Ltd. Şti.

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Mollahüsrev Mah. Cemalyener Tosyalı Cad. No: 57A
Vefa-Fatih / İstanbul • Tel: +90 (212) 527 07 18
www.filizkitabevi.com • bilgi@filizkitabevi.com

ÖNSÖZ

Geçmiş yüzyıllar öncesine dayanan kılavuzluk hizmeti ile onun kadar eski tarihe sahip olmamasına rağmen, aynı amaçla denizde, can ve mal emniyeti ile çevrenin korunması için yerel kuruluşlarca sunulan Gemi Trafik Hizmetleri (GTH)nin verilmesi sırasında birçok kişi borç altına girmekte, sorumluluk üstlenmektedir. Ancak konunun önemi ile kıyaslandığında mevcut incelemelerin ve yayınların yeterli olmadığı düşünülmektedir. İşbu çalışmada ulusal ve uluslararası çerçevede kılavuzluk ve gemi trafik hizmetleri verilmesi sırasında doğabilecek sorumluluğa dair esaslar incelenmekte olup, bu kapsamda kılavuzluk ve gemi trafik hizmetlerinin tanımlarına, tarihsel gelişimlerine, faaliyetlerine ve ilgili hukuki düzenlemelere de yer verilmektedir. Kılavuzluk ve gemi trafik hizmetleri ile ilgili hukuki ilişkiler ele alınarak, bu hizmetlerin yerine getirilmesinden ileri gelen sorumluluk idari, cezai ve hukuki boyutları ile değerlendirilmektedir.

Bu çalışmanın başlangıcı ile bitişi arasında geçen uzun süreçte her daim bana önderlik eden, yüksek lisans tezimde olduğu gibi doktora tezimde de tez danışmanlığını üstlenen ve geçirdiği zor zamanlarda bile benden vazgeçmeyen, üniversitede dersime girdiği ilk günden bugüne değin sadece hukukçuluğunu değil hayattaki duruşunu da örnek aldığım çok değerli hocam Prof. Dr. Emine Yazıcıoğlu'na yardımları için teşekkürlerimi sunarım. Tezin hazırlanış sürecinde tez izleme komitemde yer alan değerli hocalarım Prof. Dr. Aydın Gülan ve Prof. Dr. Serap Amasya'ya önemli destekleri için çok teşekkür ederim. Tez çalışmamı bırakmaya karar verdiğimde beni vazgeçiren, değerli zamanını ayırıp bana yol gösteren, üniversite öğrencisi olduğum dönemden bu yana hocam olmasından gurur duyduğum Prof. Dr. Samim Ünan'a çok teşekkür ederim. Tez savunma jürimde yer alan Prof. Dr. Azra Arkan Serim'e çok teşekkür ederim. Son olarak çok değerli zamanını ayırıp, her zaman olumlu yaklaşımı ile bana büyük destek olan, o olmasaydı bitiremezdim dediğim Doç. Dr. Melda Taşkın hocama çok teşekkür ederim.

Çalışmaya annemin büyük desteği ile başladım, ne yazık ki onsuz ama onun için bitirdim. Bu çalışmayı bitirdiğimi göremeden kaybettiğim annem Dr. Leyla Ilgın'ı şükranla ve rahmetle anıyor ve çalışmayı ona ithaf ediyorum. Ayrıca kendisini örnek alarak hukukçu olduğum ve kızı olmaktan gurur duyduğum babam Prof. Dr. Sezer Ilgın'a ve ağabeyim Can Engin Ilgın'a teşekkürlerimi sunuyorum. Çalışmalarım esnasında bana yardımcı olan Uz. Kapt. Av. Dr. Hakan Muran'a teşekkür ederim. Ayrıca bu çalışmanın kriterlere uygun hale getirilmesinde bana yardımcı olan ve uzakta olmasına rağmen hep yanımda olduğunu hissettiren can dostum Güneş Güman'a çok teşekkür ederim. Son olarak canım oğlum Çınar Toprak Çelik'e ve Eşim Burak Çelik'e de yardım ve destekleri için çok teşekkür ederim.

Av. Dr. Canan Özlem Ilgın Çelik

İstanbul / Tuzla 2026

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	III
İÇİNDEKİLER.....	V
KISALTMALAR LİSTESİ	XV
ÖZET.....	XIX
ABSTRACT	XIX
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK DENİZDE KILAVUZLUK VE GEMİ TRAFİK HİZMETLERİ (GTH)

I. TANIM.....	5
A) KILAVUZLUK.....	5
B) GEMİ TRAFİK HİZMETLERİ	6
II. TARİHSEL GELİŞİM	7
A) KILAVUZLUK.....	7
B) GEMİ TRAFİK HİZMETLERİ	11
III. FAALİYETLERİ	13
A) KILAVUZLUK.....	13
B) GEMİ TRAFİK HİZMETLERİ	14
IV. TÜRLERİ	18
A) KILAVUZLUĞUN TÜRLERİ	18
1. Kılavuzluk Hizmetinin Zorunlu Olup Olmamasına Göre Ayırım.....	18
a) İsteğe Bağlı Kılavuzluk	18
b) Mecburi Kılavuzluk	21
(1) Genel Olarak	21
(2) Mecburi Kılavuzluğa İlişkin Uluslararası Uygulama.....	24
(3) Türleri	28

i. Mecburi Sevk ve İdare Kılavuzu	28
ii. Mecburi Danışman Kılavuz	29
2. Kılavuzların Görev Yaptığı Bölge Bakımından Ayırımı	32
a) Liman Kılavuzluğu	34
b) Boğaz Kılavuzluğu	34
c) Açık Deniz Kılavuzluğu	35
d) Diğer Kılavuzluk Türleri	36
B) GEMİ TRAFİK HİZMETLERİNİN TÜRLERİ	38
1. Liman Gemi Trafik Hizmetleri	38
2. Kıyı Gemi Trafik Hizmetleri.....	39
3. Bölgesel Gemi Trafik Hizmetleri.....	39
4. Karma ve Diğer Gemi Trafik Hizmetleri	40
V.KILAVUZLUK VE GEMİ TRAFİK HİZMETİ SİSTEMİ İLE İLGİLİ ULUSLARARASI - ULUSAL KURULUŞLAR.....	40
A) ULUSAL KURULUŞLAR	41
1. T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı.....	41
2. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü.....	41
3. T. C. Devlet Demiryolları	42
4. Diğer Kuruluşlar	43
B) ULUSLARARASI KURULUŞLAR.....	44
VI. KILAVUZLUK İLE GEMİ TRAFİK HİZMETLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI.....	46
A) GENEL OLARAK.....	46
B) “KARADAN” YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME	47
VII. KILAVUZLUK VE GEMİ TRAFİK HİZMETLERİ İLE İLGİLİ HUKUKİ DÜZENLEMELER	49
A) ULUSLARARASI MEVZUAT	49
1. Montrö Boğazlar Sözleşmesi	49
2. Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi (SOLAS) 1974	50
3. IMO Karar ve Tavsiyelerinde Yer Alan Düzenlemeler	53
B) ULUSAL MEVZUAT	55

VIII.KILAVUZLUK VE GEMİ TRAFİK HİZMETLERİNİN HUKUKİ MAHİYETİ.....	60
A) GENEL OLARAK.....	60
B) GENEL OLARAK “KAMU HİZMETİ” KAVRAMI	61
C) İDARENİN KILAVUZLUK VE GEMİ TRAFİK HİZMETLERİNE İLİŞKİN GÖREVLERİ.....	63
1. Kılavuzluk Faaliyetine İlişkin Görevleri.....	63
2. Gemi Trafik Hizmetlerine İlişkin Görevleri.....	64
3. Kılavuzluk ve Gemi Trafik Hizmetlerinin İfasında İdare’nin Rolü	67
4. Hukuki Mahiyeti	68
a) Kılavuz Kaptanın Kamu Hizmetine İlişkin Üstlendiği Görevler	68
b) Deniz Trafik Operatörlerinin “Kamu Hizmeti” Niteliğindeki Faaliyetleri	69
c) Kılavuzluk ve Gemi Trafik Hizmetlerini Veren Kuruluşun Hukuki Statüsü	70
d) Değerlendirme	74

İKİNCİ BÖLÜM

KILAVUZLUK HİZMETİ VE GEMİ TRAFİK HİZMETİ İLGİLİLERİ

I. KILAVUZ KAPTAN.....	77
A) TANIM	77
B) GENEL OLARAK KILAVUZ KAPTANIN FAALİYETLERİNİN KAPSAMI VE GÖREVLENDİRME ESASLARI	78
C) KILAVUZ KAPTANIN HUKUKİ STATÜSÜ	85
1. Genel Olarak	85
2. Kılavuz ile Kılavuzluk Kuruluşu Arasındaki Hukuki İlişki	87
a) Genel Olarak.....	87
b) Hizmet Sözleşmesi – İş Sözleşmesi Ayırımı	88
(1) Genel Hizmet Sözleşmesi	88
(2) İş Kanunu Uyarınca İş Sözleşmesi.....	90
(3) İş Kanunu - Deniz İş Kanunu Ayırımı	91
i. “Gemi Adamı” Kavramı ve Kılavuz Kaptan Bakımından Değerlendirme	91

ii. Kılavuz Kaptana Deniz İş Kanunu'nun Uygulanabilirliğinin Değerlendirilmesi	93
iii. Sözleşme ve Sözleşmenin Unsurları Açısından Değerlendirme	98
(a) Kılavuz Kaptanın Bir Süre İşverenine Bağımlılık İlişkisi İçinde Bir Hizmet Görmeyi Vaat Etmesi	98
(b) Kılavuz Kaptanın Gördüğü veya Vaat Ettiği Hizmetin Bir Ücret Karşılığı Sunulması	101
(c) Kılavuz Kaptan ile İşverenin İradelerinin Uyuşması	102
iv. Tarafların Hak ve Borçları Açısından Değerlendirme	103
(a) Kılavuz Kaptanın Borçları	103
(aa) Kılavuz Kaptanın Bizzat Çalışma Borcu	103
(bb) Kılavuz Kaptanın Sözleşme Konusu İş Özenle Yapma Borcu	105
(cc) Kılavuz Kaptanın Sadakat (Bağlılık) Borcu	108
(dd) Kılavuz Kaptanın Akdi Nitelikteki Rekabet Yapmama Borcu (Rekabet Yapmama Sözleşmesi)	110
(ee) Kılavuz Kaptanın Teslim ve Hesap Verme Borcu	112
(ff) Kılavuz Kaptanın Fazla Çalışma Borcu	113
(gg) Kılavuz Kaptanın Düzenlemelere ve Talimatlara Uyma Borcu	114
(hh) Kılavuz Kaptanın İşverenin Denetimine Katılma Borcu	115
(b) Hizmet Sözleşmesinde Kılavuzluk Şirketinin Borçları	115
(aa) Kılavuzluk Şirketinin Ücret Ödeme Borcu	115
(bb) Kılavuzluk Şirketinin Kılavuz Kaptana İş Araç ve Malzemeleri Verme Borcu	116
(cc) Kılavuzluk Şirketinin Kılavuzun Giderlerini Karşılama Borcu	117
(dd) Kılavuzluk Şirketinin Kılavuz Kaptanın Kişiliğinin Korunması ile ilgili Borçları-Kılavuz Kaptanı Koruma Borcu- Gözetme Borcu	117
(ee) Kılavuzluk Şirketinin Diğer Borçları	119
v. Hizmet İlişkisinin Devri	120
vi. Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesi	122

(a) Belirsiz Süreli Hizmet Sözleşmelerinin Sona Ermesi	123
(b) Hizmet Sözleşmesinin Haklı Sebep (Derhal) Fesih Yoluyla Sona Erdirilmesi	126
vii. Bireysel İş Sözleşmesi – Toplu İş Sözleşmesi Ayrımı	128
3. Hizmet Verdiği Gemi İlgilileri ile Arasındaki Hukuki İlişki	131
a) Donatan.....	131
(1) Genel Olarak	131
(2) Vekalet Sözleşmesi Hükümleri Çerçevesinde Değerlendirme	134
b) Kaptan ve Diğer Gemi Adamları	138
c) Yük İlgilileri	142
d) Kılavuz Kaptan ile Deniz Trafik Operatörü ve Üçüncü Şahıslar Arasındaki Hukuki İlişki.....	142
II. DENİZ TRAFİK OPERATÖRÜ	144
A) TANIM	144
B) ATAMA/GÖREVLENDİRME ÇALIŞMA ŞART VE ESASLARI İLE FAALİYETLERİ	145
1. Atama/Görevlendirme Şartları	145
2. Faaliyetleri	149
C) DENİZ TRAFİK OPERATÖRÜ İLE GEMİ TRAFİK HİZMETLERİ KURULUŞU ARASINDAKİ HUKUKİ İLİŞKİ	150
1. Genel Olarak	150
2. Sözleşmenin Unsurları Açısından Değerlendirme	151
3. Tarafların Hak ve Borçları Açısından Değerlendirme	152
a) Deniz Trafik Operatörünün Borçları.....	152
(1) Deniz Trafik Operatörünün Sözleşme Konusu Üstlendiği Trafik Organizasyon Hizmeti, Bilgi Hizmeti ve Seyir Yardım Hizmetini Özenle Yapma Borcu	152
(2) Deniz Trafik Operatörünün Sadakat (Bağlılık) Borcu	154
(3) Deniz Trafik Operatörünün İşverenin Talimatlarına Uyma ve Denetimine Katılma Borcu.....	154
(4) Deniz Trafik Operatörlerinin Diğer Borçları.....	155
b) Gemi Trafik Hizmetleri Otoritesinin Borçları	156
(1) Gemi Trafik Hizmetleri Otoritesinin Ücret Ödeme Borcu	156

(2) Gemi Trafik Hizmetleri Otoritesinin İş İçin Araç ve Malzemeleri Verme Borcu	157
(3) Gemi Trafik Hizmetleri Otoritesinin Deniz Trafik Operatörüne Karşı Diğer Borçları	157
(4) Hizmet İlişkisinin Devri Bakımından Değerlendirme	157
(5) Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesi Bakımından Değerlendirme ...	158
D) HİZMET VERDİĞİ GEMİ İLGİLİLERİ İLE ARASINDAKİ HUKUKİ İLİŞKİ	161
1. Donatan	161
2. Kaptan	167
a) Genel Olarak	167
b) Değerlendirme	173
3. Gemi Adamları ve Yük İlgilileri	176
E) DENİZ TRAFİK OPERATÖRÜ İLE KILAVUZ KAPTAN VE ÜÇÜNCÜ ŞAHISLAR İLE ARASINDAKİ HUKUKİ İLİŞKİ	176
F) KILAVUZ KAPTAN İLE DENİZ TRAFİK OPERATÖRÜNÜN KARŞILAŞTIRILMASI	177

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KILAVUZLUK VE GEMİ TRAFİK HİZMETLERİNİN YERİNE GETİRİLMESİNDEN İLERİ GELEN SORUMLULUK

I. İDARİ SORUMLULUK	180
A) İDARENİN SORUMLULUĞU	180
B) KILAVUZLUK KURULUŞU VE GEMİ TRAFİK HİZMETLERİ OTORİTESİNİN SORUMLULUĞU	184
C) KILAVUZ KAPTAN VE DENİZ TRAFİK OPERATÖRÜNÜN SORUMLULUĞU	186
1. Genel Olarak	186
2. İdari Yaptırımlar	188
II. CEZAİ SORUMLULUK	191
A) GENEL OLARAK	191
B) BELİRLİ SUÇ TİPLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME	192

C) CEZA SORUMLULUĞUNU KALDIRAN VE AZALTAN SEBEPLER İLE GEÇİCİ NEDENLER	196
D) KILAVUZ KAPTANIN VE DENİZ TRAFİK OPERATÖRÜNÜN SORUMLULUĞU	197
III. HUKUKİ SORUMLULUK	199
A) İŞ HUKUKU DÜZENLEMELERİ ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRME	200
B) BORÇLAR HUKUKU DÜZENLEMELERİ ÇERÇEVESİNDE SORUMLULUK	202
1. Haksız Fiilden Sorumluluk	204
a) Genel Olarak Haksız Fiil Sorumluluğu	204
b) Haksız Fiil Sorumluluğunun Şartları	205
(1) Hukuka Aykırı Fiil	205
(2) Kusur	208
(3) Zarar	210
(4) İlliyet Bağı	212
c) Kılavuz Kaptanın ve Deniz Trafik Operatörünün Sorumluluğu	214
d) Kılavuz Kaptanı ve Deniz Trafik Operatörünü İstihdam Edenlerin Üçüncü Kişilerin Uğradığı Zararlardan Sorumluluğu	216
(1) Genel Olarak	216
(2) Adam Çalıştıranın Sorumluluğuna dair TBK m. 66 Çerçevesinde Değerlendirme	217
(3) Adam Çalıştıranın Çalışanın Fiilinden Sorumluluğuna dair Esaslar (Sorumluluk Şartları Bakımından Değerlendirme)	221
i. Adam Çalıştıran ile Zarar Veren Kimse Arasında Çalıştırma İlişkisi Mevcut Olmalıdır	221
ii. Çalışan, Çalıştıranın İşini Görürken, İşle İlgili Olarak Üçüncü Bir Kişiye Zarar Vermiş Olmalıdır	223
iii. Adam Çalıştıran “Kurtuluş Kanıtı” İleri Sürmemiş Olmalıdır ...	224
(4) Değerlendirme	224
2. Borca Aykırılıktan Sorumluluk	229
a) Borca Aykırılıktan Sorumluluğa Dair Genel Esasların Belirlenmesi ...	229
b) Kılavuz Kaptanı ve Deniz Trafik Operatörünü İstihdam Edenlerin Sorumluluğu	231
(1) Genel Olarak	231

(2) Sözleşme Yapma Zorunluluğu Bakımından Değerlendirme	232
(3) Sözleşmeyi Akdeden Temsilcinin Yetkisi Açısından Sorumluluk...	234
(4) Sözleşmenin Kurulma Anı Bakımından Değerlendirme	235
(5) Kılavuz Kaptanın ve Deniz Trafik Operatörünün Hizmetleri Sırasında Sahip Oldukları Yetkilerin Kapsamı Bakımından Değerlendirme.....	237
(6) Sözleşmenin Gereği Gibi İfa Edilmemesinden Kaynaklanan Sorumluluk.....	238
c) Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluk	239
(1) Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluğa İlişkin Genel Esaslar	239
(2) Değerlendirme.....	243
d) Sorumsuzluk Anlaşmaları.....	245
(1) Genel Olarak	245
(2) Kılavuz Hizmet Faturasına (Pilotage Bill) Eklenen Sorumsuzluk Kayıtlarının ve Yetkili Mahkeme ile Uygulanacak Hukuk Kurallarının Geçerliliğinin Değerlendirilmesi	248
C) DONATANIN SORUMLULUĞUNA İLİŞKİN TTK M. 1062 VE M. 1291 ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRME	251
1. Genel Olarak	251
2. TTK m. 1062 ve TTK m. 1291 Çerçevesinde “Kılavuzluğun” Kapsamı ...	256
a) Genel Olarak.....	256
b) İnsansız Deniz Araçları Bakımından Değerlendirme	257
3. Donatanın Kılavuzun Kusurundan Sorumlu Tutulabilmesi için Gerekli Şartlar	260
a) Zarara Sebebiyet Veren Eylemi Gerçekleştiren (Zorunlu Danışman Kılavuz veya İsteğe Bağlı) Kılavuz Olmalıdır.....	261
b) Kılavuz, Zarara Sebebiyet Veren Eyleminde Kusurlu Olmalıdır.	265
c) Kılavuz, Zarara Sebebiyet Veren Eylemi Görevini Yerine Getirirken Gerçekleştirmiş Olmalıdır.	268
(1) Genel Olarak	268
(2) Kılavuz Kaptanın “Görevleri” Bakımından Değerlendirme	270
i. Kapsamı	270
ii. Görevin Başlangıç ve Bitiş Anının Belirlenmesi	273

d) Kılavuzun Kusurlu ve Hukuka Aykırı Eylemi Sonucu Üçüncü Bir Kişi Zarara Uğramış Olmalıdır	276
4. Donatanın Yükle İlgililere ve Yolculara Karşı Sorumluluğunun Değerlendirilmesi	279
a) Genel Olarak	279
b) “Yolcu” ve “Yükle ilgili” Kişilerin Tespiti	280
c) Yükle İlgililere ve Yolculara Karşı Sorumluluk Esaslarının Belirlenmesi	281
(1) Genel Olarak	281
(2) Geminin Teknik Yönetimine ilişkin Kusurun Sebep olduğu Zararlar Bakımından Değerlendirme	282
i. Sevk Kusuru	282
ii. Geminin Başkaca Teknik Yönetimindeki Kusur	283
iii. Teknik Kusur Ticari Kusur Ayırımı	285
iv. Sorumluluğun Hukuki Niteliği	286
d) Sınırlı Sorumluluk	289
(1) Taşıyanın Sorumluluğunun Sınırlandırılması	289
i. Genel Olarak	289
ii. Yük ilgililerine karşı sorumluluğu	289
iii. Yolculara Karşı Sorumluluğu	292
(a) Yolcunun Ölümü veya Bedensel Zarara Uğramasından Kaynaklanan Sorumluluğu	292
(b) Bagaj Zıyayı ve Hasarından Doğan Sorumluluğu	293
iv. Değerlendirme	296
(a) Donatanın Sorumluluğunun Sınırlandırılması	297
(b) Kılavuz Kaptan ve Deniz Trafik Operatörü ile İşverenlerinin Sorumluluklarının Sınırlandırılması	298
(c) Sorumluluğu sınırlama hakkının kaybı	303
IV. SONUÇ	303
KAYNAKÇA	311

KISALTMALAR LİSTESİ

A.	: Assembly - Genel Kurul
AAWA	: Advanced Autonomous Waterborne Applications - Gelişmiş Otonom Su Bazlı Uygulamalar (Remote and Autonomous Ships) Uzaktan Kontrollü ve İnsansız Deniz Aracı
AIS	: Automatic Identification System - Otomatik Tanımlama Sistemi
AYMK	: Anayasa Mahkemesi Kararı
BK	: Borçlar Kanunu
BPAC	: Baltic Pilotage Authorities Commision - Baltık Kılavuzluk Otoritele-ri Komisyonu
Bs/bs	: Baskı
C.	: Cilt
CCTV	: Close Circuit TeleVision - Kapalı Devre Televizyon
Circ.	: Circularization – Sirküler
CMI	: Committee Maritime International - Uluslararası Denizcilik Komitesi
CMR	: Convention Marchandise Routier - Uluslararası Karayoluyla Eşya Taşıma Sözleşmesi
COLREG	: Convention on the International Regulations for Preventing Collu-sion at Sea - Uluslararası Denizde Çatışmayı Önleme Sözleşmesi
D.	: Deniz
DÇÖT	: Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü
DGPS	: Differential GPS - Ayrımsal Küresel Konumlama Sistemi
D. İş	: Deniz İş
Dn	: Dipnot
Dnz	: Deniz
DPC	: Diretoria de Portos e Costas - Brezilya Denizcilik Otoritesi
E.	: East- Doğu
ECDIS	: Electronic Chart Display and Information System - Elektronik Harita Gösterim ve Bilgi Sistem
EMPA	: European Maritime Pilots Association - Avrupa Kılavuz Kaptanlar Birliği

ENC	: Electronic Navigation Chart - Elektronik Seyir Haritaları
GAKKY	: Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Yönetmeliği
GASM	: Gemiadamları Sınavları Merkezi
GPS	: Global Positioning System - Küresel Konumlama Sistemi
GT/gt	: Grostonilato
GTH	: Gemi Trafik Hizmetleri
GTHM	: Gemi Trafik Hizmetleri Merkezi
GTHSKİ	
Yönetmelik	: Gemi Trafik Hizmetleri Sistemlerinin Kurulması ve İşletilmesine ilişkin Yönetmelik
HD	: Hukuk Dairesi
HGK	: Hukuk Genel Kurulu
HMK	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
IALA	: International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities - Uluslararası Seyir Yardımcıları ve Fener Otoriteleri Birliği
IMCO	: International Maritime Consultative Organisation- Uluslararası Denizcilik Danışma Örgütü
IMO	: International Maritime Organisation - Uluslararası Denizcilik Teşkilatı
IMPA	: International Maritime Pilots Association - Uluslararası Kılavuz Kaptanlar Birliği
ISM	: International Safety Management - Uluslararası Güvenlik Yönetim
ISMC	: International Safety Management Code - Uluslararası Güvenlik Yönetim Kodu
ISO	: International Organization for Standardization - Uluslararası Standardizasyon Örgütü
İDDK	: İdari Dava Daireleri Kurulu
İK	: İş Kanunu
IMDG Kod	: International Maritime Dangerous Goods Code - Uluslararası Denizcilik Tehlikeli Maddeler Yönetmeliği
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KİT	: Kamu İktisadi Teşebbüsü
KRH	
Yönetmelik	: Kılavuzluk ve Römorkörcülük Hizmetleri Yönetmeliği

LLMC	: Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims - Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlanması Hakkında Sözleşme
LNG	: Liquefied natural gas - sıvılaştırılmış doğalgaz
LOA	: Length Overall – Tam Boy
LPENN	: Law of Ports of the State and Merchant Marine - (İspanya) Devleti Liman ve Denizcilik Kanunu
LPG	: Likit Petrol Gaz
MARRAP	: Marmara Raporu
MK	: Medeni Kanun
MÖHUK	: Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun
MSC	: Maritime Safety Committee - Deniz Güvenliği Komitesi
MTC	: Marine Traffic Control - Deniz Trafik Kontrol
M/V	: Motor Vessel - Motorlu Deniz Aracı
ÖÇH	: Özel Çekme Hakkı
PA	: Pilotage Act - Kılavuzluk Yasası
P.B.	: Pilotage Bill- Kılavuzluk Faturası / Hizmet Belgesi
PEC	: Pilotage Exemption Certificate - Kılavuzluk Muafiyet Sertifikası
PSC	: Port State Control - Liman Devleti Kontrolü
RDF	: Radio Direction Finder - Radyo Yön Bulucu
Res.	: Resolution - Karar
RGP	: Reglamento General de Practicaje - (İspanya Genel Kılavuzluk Kuralları)
RPM	: Revolutions per minute - dakika başına devir
SBC	: shore based controllers - kıyı kontrolörleri
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SMCP	: Standard Maritime Communication Phrases - Standart Denizcilik Haberleşme Terimleri
SOLAS	: International Convention for the Safety of Life at Sea - Denizde Can Güvenliği Hakkında Uluslararası Konvansiyon
SP	: Seyir Planı
STCW	: Standards of Training Certification and Watchkeeping - Gemi Adamlarının Eğitim Belgelendirme ve Vardiya Tutma Standartları
STİSK	: Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu

XVIII

TAD	: Trafik Ayırım Düzeni
TBDTDY	: Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Yönetmeliği
TBGTH	: Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri
TBK	: Türk Borçlar Kanunu
TCDD	: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları
TC	: Türk Ceza Kanunu
TCSG	: Türkiye Cumhuriyet Sahil Güvenliği
TDİ	: Türkiye Denizcilik İşletmeleri
TEU	: Twenty foot equivalent unit - yirmi ayak eşdeğer birimi
TMK	: Türk Medeni Kanunu
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
TÜBRAP	: Türk Boğazları Raporlama Sistemi
UK	: United Kingdom - Birleşik Krallık
UNCLOS	: United Nations Convention on the Law of the Sea - Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi
VHF	: Very High Frequency - Çok Yüksek Frekans
VTC	: Vessel Traffic Control- Gemi Trafik Kontrolü
VTIS	: Vessel Traffic Information Services/Systems - Gemi Trafik Bilgi Hizmetleri/Sistemi
VTM	: Vessel Traffic Management Services/Systems - Gemi Trafik Yönetimi Hizmetleri/Sistemi
VTMIS	: Vessel Traffic Management Information Services/Systems - Gemi Trafik Yönetim ve Bilgi Hizmetleri/Sistemi
VTS	: Vessel Traffic System - Gemi Trafik Sistemi/Hizmetleri
YHGK	: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu

LIABILITY IN PILOTAGE AND VESSEL TRAFFIC SERVICES

ÖZET

Bu çalışmada ulusal ve uluslararası çerçevede kılavuzluk ve gemi trafik hizmetlerinde sorumluluğa dair esaslar incelenmiştir. Bu kapsamda öncelikle ilk bölümde söz konusu hizmetlere ilişkin tanımlar, hizmetlerin çeşitleri, ulusal ve uluslararası uygulamadan verilen örneklerle incelenmiştir. Kılavuzluk ve gemi trafik hizmetlerinin hukuki mahiyeti ele alınmış, hizmetlerin verilmesinde İdarenin rolü değerlendirilmiştir. İkinci bölümde ise kılavuzluk ve gemi trafik hizmetine dahil olan tüm gerçek, tüzel kişiler ve bu kişilerin birbirleri ile olan ilişkileri ele alınmıştır. Üçüncü Bölümde ise sorumluluk doğuran bir olay gerçekleştiği takdirde bu olayın idari, cezai ve hukuki boyutları olduğu dikkate alınarak kılavuzluk ve gemi trafik hizmetlerinin yerine getirilmesinden ileri gelen sorumluluk İdari Sorumluluk, Cezai Sorumluluk ve Hukuki Sorumluluk alt başlıkları altında ele alınmıştır. Son olarak sonuç bölümünde ise inceleme ile saptanan hususlara yer verilmiş, konuya ilişkin yapılması gereken düzenlemeler konusunda görüş ve öneriler dile getirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Kılavuz Kaptan, Gemi Trafik Hizmetleri, GTH, VTS, Deniz Trafik Hizmetleri Operatörü, Sorumluluk, Kılavuzluk

ABSTRACT

This study examines the principles of liability in pilotage and maritime traffic services within national and international frameworks. The first section defines these services, their types, and provides examples from national and international practice. The legal nature of pilotage and maritime traffic services is discussed, and the role of the administration in providing these services is evaluated. The second section addresses all natural and legal persons involved in pilotage and maritime traffic services and their relationships with each other. The third section considers the administrative, criminal, and legal dimensions of any event giving rise to liability, and examines the liability arising from the performance of pilotage and maritime traffic services under the sub-headings of Administrative Liability, Criminal Liability, and Legal Liability.

Finally, the conclusion section presents the findings of the study and offers opinions and suggestions regarding necessary regulations on the subject.

Key Words: Pilot, Vessel Traffic Services, VTS; Sea Traffic Services, Vessel Traffic Services Operator, Liability, Pilotage